

19. YÜZYIL SONU 20. YÜZYIL BAŞLARINDA KIRŞEHİR SANCAĞI'NDA EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ*

Educational Activities in the Kırşehir District in the Late 19th Century and the Early
20th Century

Müzeyyen HÜKÜM**

Geliş Tarihi:16.02.2018	Kabul Tarihi:21.03.2018
-------------------------	-------------------------

Öz

Sultan II. Abdülhamid'in iktidarı dönemine denk gelen 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında Osmanlı eğitim sisteminde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu dönemde maârif teşkilatı yeniden düzenlenmiş, mevcut okul türlerinin sayısı çoğaltılmış ve yeni okul türleri açılmıştır. Ancak bu dönemde eğitim adına yaşanan en önemli gelişme okullaşma çalışmalarının taşrada da yaygınlık kazanmasıdır. Böylece merkezle sınırlı kalan eğitim-öğretim faaliyetleri tüm ülke geneline yayılarak eğitimli vatandaş sayısının artırılması hedeflenmiştir. Bu makalede Sultan II. Abdülhamid'in eğitim-öğretim faaliyetlerini taşraya yayma politikasının bir sonucu olarak yeni eğitim kurumlarının açıldığı yerlerden biri olan Ankara Vilayetine bağlı Kırşehir Sancağı'nda 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarındaki eğitim-öğretim faaliyetleri incelenmiştir. Bu kapsamda sancaktaki mevcut eğitim kurumları, bu kurumlarda eğitimi verilen dersler, görevli idareci ve öğretmenler ile eğitim gören öğrenciler hakkında Ankara Vilayet Salnâmeleri, Maârif Salnâmeleri ve arşiv belgelerinden elde edilen bilgiler doğrultusunda bilgi sunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelime: Kırşehir, Maârif, İdâdî, Rüşdiye, İbtidâî, Medrese.

Abstract

Important developments took place in the Ottoman education system during the late 19th and early 20th centuries which corresponds to the reign of Sultan Abdulhamid II. In this period, the education structure was reorganized, the number of existing school types has been increased and new school types were opened. However, the most important development in the name of education in this period was the increase in the number of schooling activities in rural areas. Thus, it was aimed to increase the number of educated citizens by spreading education activities throughout the country which were limited to the central places. This article examines the educational activities of the late 19th and early 20th centuries in Kırşehir District of Ankara Province, one of the places where the new educational institutions were opened as a result of Sultan Abdülhamid II's policy of spreading educational activities to the rural areas. In this context, the existing educational institutions in the district, the lessons that were thought in these institutions, the administrators and teachers who were in charge and the students who were trained were tried to be presented, in accordance with the information obtained from the Ankara Province Yearbooks, Ministry of Education Yearbooks and archival documents.

Key Words: Kırşehir, Education, High School, Junior High School, Primary School, Madrasa

* Bu makale Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalında Prof. Dr. Uğur Ünal'ın danışmanlığında hazırlanan "19. Yüzyıl Sonu 20. Yüzyıl Başlarında Ankara Vilayetinde Eğitim" adlı Yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

** Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, muzeyyen_hukum@hotmail.com